

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Uchazeč: Mgr. Ing. Richard Blatný

Název práce: Komparace české a slovenské právní úpravy dovolené

Studijní obor: Pracovní právo a právo sociálního zabezpečení

Disertační práce je nejvyšší (standardní) kvalifikační prací. Oproti diplomové i rigorózní práci jsou tudíž na autora a na obsah jeho práce kladeny vyšší nároky, zejména jde-li o úroveň a hloubku zkoumání materie, podrobnost výkladu, šíři použitých pramenů a práci s nimi, úroveň a šíři dosažených závěrů a jejich argumentačního podkladu. Disertační práce má obsahově odrážet doktorské studium uchazeče, jím realizovaný výzkum. Ve srovnání s diplomovou a rigorózní prací by tudíž těžiště disertační práce mělo ležet zejména v prezentaci dosažených výsledků a jejich argumentačně uceleného komplexního kritického zhodnocení. Disertační práci uchazeč taktéž prezentuje, že si bezezbytku osvojil příslušné vědecké metody a je schopen je odpovídajícím způsobem použít.

Zvolené téma je aktuální a v kontextu stávající, prozatím neukotvené právní úpravy, nabízí širokou škálu úvah. Nabízeného potenciálu však autor využil jen velice omezeně.

Předložená práce je mimořádně rozsáhlá. Tématu, které je vymezeno jejím názvem, je však věnována jen část. Ve značné míře uchazeč pojednává sice o pracovněprávních aspektech a pracovněprávní úpravě, avšak tematicky se jen okrajově dotýká, příp. vůbec se nedotýká jí zvoleného tématu.

Práce je primárně zpracována deskriptivní a analytickou metodou.

Nelze hovořit o tom, že by autor předkládal plynulý, ucelený a komplexní výklad k tématu, které mělo být předmětem jeho zkoumání. Práce je primárně popisná. Autor předkládá rozsáhlé pasáže, ve kterých opisuje právní úpravu (mnohdy nesouvisející s tématem práce). Na historickém přehledu právní úpravy není nic špatného. Zda může být sám o sobě vzat za disertační práci z oboru platného práva, je otázka.

Autor zvolil téma komparace české a slovenské právní úpravy dovolené, jehož zpracování na úrovni disertační práce by odpovídalo kritické zhodnocení obou právních úprav, jejich vzájemné komplexní porovnání, analýza aplikačních problémů a relevantní judikatury s tím, že uchazeč provede zhodnocení, formuluje své názory na řešení problematických aspektů, včetně kupříkladu úvah *de lege ferenda*, a tyto odpovídajícím způsobem argumentačně podpoří. Přiblížení historických souvislostí není vyloučeno, lze jej však vnímat pouze jako doplněk.

Krátce řečeno, přínos pasáží parafrázující právní úpravu, či pasáží rekapitulující novelizace, kdy u řady z nich je pojednáno, jakých oblastí pracovněprávní úpravy se novelizace dotkla s tím, že k novele autor nakonec uzavírá, že pro právní úpravu dovolené (tedy jím zkoumané

téma) nebyla nijak významná, je z hlediska předmětu zkoumání, jež plyne z názvu práce, žádný. Podobně tomu je u nesouvisejících historických pasáží.

Ke stávající právní úpravě dovolené autor nečerpá prakticky z žádné aktuální literatury. Zdá se, že v podstatě výlučně vychází z důvodové zprávy k zákonu č. 285/2020 Sb. a nekriticky přejímá její obsah. Pokud by věnoval pozornost aktuální odborné literatuře, zcela jistě by se mu dostalo, pokud nebyl s to dospět k takovému poznání sám, podnětů ke kritickým úvahám.

Nelze nevidět, že práce obsahuje i některé věcné chyby, resp. že autor pravděpodobně nebyl důsledný při jejím sepsání, jde-li o soulad textace s podobou zákoníku práce ke dni odevzdání práce.

Jako příklad shora uvedeného lze poukázat na následující:

- str. 8 – autor hovoří o „současné právní úpravě“, obsahově se však jedná o právní úpravu před 1. lednem 2021;
- str. 9 a 10 – autor podává výklad, jako by si nebyl vědom zákona č. 285/2020 Sb., o kterém však závěrem práce pojednává;
- str. 15 – není zřejmé, proč autor opisuje ust. § 78 zákoníku práce;
- autor hovoří napříč prací o „státních zaměstnancích“ a „zaměstnancích z podnikatelské sféry“, což má být rozlišení mezi zaměstnanci, kteří jsou odměňováni platem a zaměstnanci, kteří jsou odměňováni mzdou. Autor přitom pomíjí, že zaměstnanci odměňováni mzdou mohou vykonávat práci i mimo zaměstnavatele, který je podnikatelem (mzdou jsou například odměňováni zaměstnanci veřejných vysokých škol), a že vedle toho jsou platem odměňováni zaměstnanci například územně samosprávných celků, u nichž lze jako o zaměstnancích státu hovořit jen velice vzdáleně;
- str. 17 – novela z roku 2020 vskutku nepřinesla právní úpravu pracovní doby zaměstnanců mladších 18 let v rámci ust. § 79a ZPr;
- str. 18 – ust. § 90a ZPr je součástí zákona již od konce roku 2007 (podobně by bylo možné pokračovat i dále);
- nelze se ztotožnit s tím, že by stávající právní úprava předpokládala přepočet dovolené na dny;
- str. 249 – převod dovolené do následujícího kalendářního roku a fakt, že nárok nezaniká, není novinkou, jak autor uvádí. Stejně platí k tvrzení o „novince“ v podobě ust. § 218 odst. 6 ZPr.

Krátce řečeno, zdá se, že autor podává bezproblémový výklad pouze tam, kde opisuje a tlumočí právní úpravu (i když i zde jsou některé drobné chyby).

V práci některé pasáže schází. Příkladem budiž například komplexní hloubková analýza souladu stávající právní úpravy s unijní právní úpravou.

Práce obsahuje i některé netypické prvky. Příkladem za všechny budiž úvodní poděkování, v němž se krom jiného zmiňuje, že prof. Hůrka a doc. Vysokajová jsou autory několika zákoníků práce. Aniž by chtěl oponent jakkoli svým kolegům upírat jakékoli zásluhy, není mu známo (pravděpodobně shodně jako oběma jmenovaným), že by jeden nebo druhý byl autorem

jakéhokoli zákoníku práce, resp. jednoho ze dvou zákoníků práce, které právní řád České republiky za svou historii zná.

Dále se například autor (str. 7) odkazuje na „osobní šetření“. Neuvádí však, jak šetření provedl, žádné statistické informace a ani žádné jiné relevantní informace, z nichž by bylo možné jím prezentované závěry ověřit. V takovém případě informace prezentované jako výsledky osobního šetření lze brát nanejvýše jako osobní pocit či přesvědčení autora.

Nedostatky autor projevil i při práci s literaturou.

Zdá se, že autor ne vždy důsledně odkazuje na prameny, z nichž čerpá, zejména jde-li o pasáže, kde pojednává o historii právní úpravy.

V některých případech autor na prameny odkazuje pouze zběžně, bez dostatečné konkretizace (např. str. 8 – autor uvádí „Z komentáře k zákoníku práce“, aniž by se však na konkrétní komentář odkázal – komentářů k zákoníku práce, jak autor jistě ví, je celá řada).

Vedle toho autor v případě kolektivních děl nesprávně pracuje s literaturou, když z kolektivu autorů nejmenuje autora příslušné pasáže. Autor taktéž nepracuje s aktuální literaturou (například učebnice pracovního práva Bělina, M. a kol., resp. Bělina, M., Pichrt, J. a kol. je již 7. vydání – autor v případě této učebnice odkazuje na 2. a 5. vydání). Práce s aktuální odbornou literaturou přitom patří k základům vědecké práce.

Závěrečné hodnocení: Jedná se o mimořádně rozsáhlou práci, která má z hlediska faktografie, i přes určité nepřesnosti a chyby, svou hodnotu. Oponent má za to, že disertační práce by měla být obsahově zaměřena jinak; je-li tématem práce komparace právních úprav, měl by se autor primárně věnovat právě komparaci, což se však nestalo. Zda může faktografie bez hlubší právní analýzy obstát jako disertační práce, je hraniční otázka, kterou by měla zodpovědět zkušební komise a nikoli oponent sám. V kontextu uvedeného oponent pro tuto chvíli souhlasí, aby práce byla připuštěna k obhajobě.

Uchazeč se v rámci obhajoby komplexně vyjádří k těmto otázkám:

- 1) Je stávající právní úprava v souladu s právní úpravou EU a mezinárodními závazky České republiky?**
- 2) Uchazeč zhodnotí přechod z dřívější na stávající právní úpravu z hlediska testu proporcionality.**

Odpovědi na shora uvedené otázky jsou z hlediska oponenta stěžejní, má-li být uchazeč s obhajobou své práce úspěšný.

V Praze dne 14. června 2021

Doc. JUDr. Jakub Morávek, Ph. D.
oponent